

İsmi gerekli değil, sosyalist hareketin tanınmış ve yıllardan beri başlıca işi ortalıkta dolaşmak olan bir kişisi, bir arkadaşla konuşurken, “Engin yıllardır yurtdışında yaşıyor” demiş. O arkadaş da, “Sen yıllardır burada yaşadın da bir şey mi yaptın?” demiş.

Doğrusu bu kadar kestirme cevap aklıma gelmezdi.

Yıllardan beri “coğrafi haklılık” adını verdiğim yaklaşım tarzına alışığım. Kişinin Türkiye’de yaşıyor olmaktan başka özelliği bulunmayınca ve herhangi bir konuda yetersiz de kalınca bu “coğrafi haklılığa” sığınır: ben burada yaşıyorum!

Orada yaşamak orasını bilmek anlamına gelmiyor. Mesela İstanbul Bakırköy’de veya başka bir kentin bir bölümünde yaşayan insan başka kentteki sosyal ortamı nereden bilecek? Türkiye’de yaşayınca ülkeyi bildiğini sanmak büyük bir yanılgıdır. Bir yerde yaşamakla o yer bilinmez. İyi bir bakış açısı kazanmış olmanız gerekir. Önemli olan ile önemsizi birbirinden ayırabilmeniz de ek olarak gereklidir.

Belirli bir yerde yaşayınca –diyelim İstanbul- en fazla o yerdeki insanları tanırırsınız. Büyük bir kentte hepsini tanıyabilir misiniz, orası da ayrı konudur. Ve iddia ediyorum, sosyalist hareketi temel özellikleriyle Türkiye’de yaşayanların büyük bölümünden daha iyi tanıyorum. Sosyalist hareketi tanımak, çok sayıda insan tanımak değildir, bunu Avrupa’da da yapabilirsiniz; belirleyici kişileri tanımak ve yaklaşımlarını bilmektir. Ortalıkta dolaşmaktan başka işi olmayan çok sayıda sosyalist bulunuyor ve bunları tanımasanız da olur.

Eskiden Türkiye’de yaşıyor olmayı yeterli sayan insanları ikna etmeye çalışırdım ama bir süredir vazgeçtim. Boşa zaman harcamanın gereği bulunmuyor, istediklerine inansınlar, biz işimize bakalım.

Dünya eskisi gibi değil; kim, nerede ve ne yapıyor; kısa sürede öğrenebilirsiniz. Gidip gelen çok sayıda kişiden biliyorum ki, coğrafi haklılık temelinde konuya yaklaşanların önemli bölümü hiçbir şey yapmıyor. Ne gerek var uğraşmaya? Bir şey yaparsın, ortaya bir şeyler koyarsın, insanlar da benimser ya da eleştirir; bunun dışında konuşmanın gereği bulunmuyor.

Sosyalist hareket yıllardan beri Avrupa ülkelerindeki –özellikle Almanya- örgütlenmesi sayesinde Türkiye’de yayın çıkarabiliyor, biliyor musunuz?

Bilmeniz gerekir, bilmiyorsanız sizin orada yaşasanız bile sosyalist hareketten pek haberiniz yok demektir.

Bu durum yeni değil, yıllardan beri sürmektedir.

Eski satış sayılarına ulaşmak mümkün değil ama burada bir dergi veya gazete oradakinin birkaç katı fiyata satılabildiği için yayın işi Avrupa ülkelerinden gelen parayla dönüyor.

Yayın çıkarılır, sonra satılıp parasının gelmesi gerekir ki yeni sayı çıkarılabilsin... Bunu anlamak zor olmasa gerektir ve yıllardan beri Türkiye’deki satış, masrafı karşılamaktan oldukça uzaktır. Her yayının durumunu bilmiyorum ama büyük çoğunluk için durum böyledir.

1990’lı yılların ortalarında SÖZ adlı haftalık bir dergi yayınlanıyordu. İyi bir dergiydi ve Avrupa sorumlusuydum. Avrupa ülkelerindeki satış derginin basım parasının yanı sıra büro masrafını da karşılıyordu. Bu satış olmasaydı derginin çıkması mümkün değildi.

Çok sayıda başka örnek verebilirim.

Belirttiğim gibi o zamanın satış sayılarına bugün ulaşmak mümkün değildir. Mesela Emek Dünyası adlı işçi gazetesi -1987 yılında- Avrupa’da 1000 tane satıyordu. 700’ünün parasını

toplayabildiniz diyelim -yüzde yüz satış bedeli toplayabilmek mümkün değildir- bu miktar baskı ve büro masrafını fazlasıyla çıkarıyordu.

TKP bir dönem günlük gazete çıkardı ama fazla sürdüremedi, iflas etti. Normal; haftalık derginin ve hele de günlük gazetenin masrafı çok yüksektir. Türkiye satışıyla bunu asla karşılayamazsınız, mutlaka Avrupa'da iyi bir dağıtım ağına sahip bulunması gerekir. Arkadaşlar komünist olunca böyle konuları otomatik olarak bildiklerini sanırlar ve kaçınılmaz olarak gazeteyi çıkaramaz duruma gelirler. Avrupa'da dağıtım ağına sahip günlük gazete için çok dardı ve varılan sonuç da kaçınılmazdı.

Yıllardan beri Avrupa ülkelerindeki değişik Türk ve Kürt örgütlerinin gönderdikleri bağış paralarını saymıyorum, çok yüksek miktarlardır.

Hal böyle iken, Avrupa ülkelerindeki çalışmayı küçümseyeni en azından ben ciddiye almam. Ne istiyorsa onu düşünebilir. Ciddiye alınmak isteyen, yaptığı iş kadar konuşmalıdır.

Çok sayıda okur HDP'li olmasa bile bu partiye sempatiyle bakıyor, biliyorum. HDP son seçimde TBMM'ne Almanya'dan aldığı yüksek oy ile girebildi. AKP'den sonra Almanya'da ikinci parti durumundadır. Bazı Avrupa ülkelerinde birinci partidir ama orada toplam oy kullanan sayısı az olduğu için toplam oy içindeki ağırlığı da az olmaktadır. Bunun çok kişinin çabasıyla gerçekleştiğini anlamak zor olmasa gerektir.

Son olarak maalesef Türkiye'den buraya gelmek zorunda kalanlar ile ilgili olarak çok kişi gibi ben de iyi düşüncelere sahip değilim. Bir bölümünü geldikten birkaç ay sonra meyhanelerde aramaya başlıyoruz (Almanya'da rakı Türkiye'den ucuzdur); bazı kadın ve erkekler kendilerini öyle dağıtıyorlar ki, bırakın devrimciliği, insanlıkla ilgileri kalmıyor.

Bu insanlar buraya gelince birdenbire mi değişiyor? Bu mümkün değildir. Türkiye'de iken bastırılmış bir sürü duygu burada patlayarak ortaya çıkıyor.

Gayet iyi arkadaşlar da oluyor gelenler arasında ama yukarda özelliklerini saydıklarım da hiç az değildir.

Aralarında merkez komitesi üyeleri de bulunuyor...

Türkiye’de şu veya bu oranda bir şey yapmaya çalışanlarla –kendi adıma konuşayım- aram her zaman iyi oldu. Karşılıklı olarak birbirimizi takdir ederiz.

İnsan sergilediği performans kadar konuşmalıdır, gerisini boş verin!